

СТАНОВИЩЕ

относно дисертационен труд за присъждане на
образователна и научна степен „доктор“ по **НАКАЗАТЕЛНО ПРАВО**,
с автор **СТРАХИЛ НИКОЛОВ ГОШЕВ**
редовен докторант по „Наказателно право“ към катедра „Публичноправни науки“ в
Правно-историческия факултет на ЮЗУ "Неофит Рилски" на тема
**„ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ЛИЧНОСТТА И СОБСТВЕНОСТТА, ИЗВЪРШЕНИ ОТ
ПРЕСТЪПНИ СДРУЖЕНИЯ“**
от д-р Ива Димитрова Пушкарова,
доцент по наказателно право в Академия на МВР

Докторантът Страхил Николов Гошев представя за обсъждане пред научно жури, определено със Заповед № № 2369 от 09.11.2020 г. на Ректора на ЮЗУ „Неофит Рилски“, дисертационен труд на тема „Престъпления против личността и собствеността, извършени от престъпни сдружения“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

1. Актуалност и значимост на дисертационната теза

Поставеният в дисертационния труд проблем е актуален и има ясно очертана практическа стойност, въпреки че отделни негови аспекти са изследвани в научната литература. Тази актуалност е обусловена както от постоянното разнообразяване на явленията от областта на организираната престъпност, така и от развитието на законодателството и правоприлагането, които изпитват хроничен недостиг на полезни научни изследвания. Особено ценно е съчетаването на класически анализ на самата организирана престъпна дейност с престъпления, извършвани като предмет на дейност на престъпни сдружения. Авторът находчиво е идентифицирал необходимостта от задълбочаване на научните изследвания при съчетаване на разнородни наказателноправни материи и е проявил научна зрялост в аналитичния подход към тях. В резултат на това предлага оригинално и интересно интердисциплинарно научно изследване.

2. Обща характеристика и структура на дисертационния труд

Трудът е в обем 220 страници, структуриран в увод, три глави, заключение и приложения, съдържащи списъци на използвани нормативни актове, съдебна практика и литература със 164 заглавия и 173 бележки под линия.

Уводът посочва обекта, предмета, целите и задачите на изследването и обосновава неговата актуалност.

Първата глава е посветена на исторически и наказателноправен анализ на престъпленията, извършени от престъпни сдружения, и на въпроси на сдружаването и критерии за специализирана подсъдност. Глава втора разглежда престъпленията против личността, квалифицирани като извършени от обективна страна по поръчение или в изпълнение на решение на престъпно сдружение. В третата глава на анализ са подложени престъпленията против собствеността със същите квалифициращи признаци.

В заключението са обобщени приносите и предложенията *de lege ferenda*.

Авторът свободно борави с инструментариума на систематичния анализ на национални и наднационални актове, ориентира се прецизно и критично в законодателната дейност, нейните достойнства, недостатъци и възможности за усъвършенстване, в относимата правна литература и съдебна практика, както и във връзките на материалното и процесуалното право. Достойнство на авторския стил е аргументираното отстояване на изложените позиции.

3. Основни научни и научно-приложни приноси

Дисертацията съдържа значими приноси, сред които са подробно и концептуално единно обсъждане на законодателни решения, съдебни подходи и научни тези върху разнообразна правна проблематика, стремежът към търсене на нови решения, интердисциплинарният подход. Проблемите са изведени както от доктринерен нормативен анализ, така и от анализ на съдебна практика, като са идентифицирани както неблагоприятни законодателни намеси, така и нормативни празноти и отклонения в съдебния отговор.

Направени са множество предложения за законодателни промени, систематизирани в 9 групи при подчертано усилие за изчерпателност, конкретност и практическа полезност. Те засягат основно премахването, преформулирането или въвеждането на отделни признаци на обективната страна и субекта, обособяване на отделни състави, декриминализация и изменения във вида и тежестта на предвидени наказания, но съдържат и разрешения на конкуренция и стълкновение на състави, подобрения с оглед подсъдността.

Типът принос при различните предложения е различен. С най-голямо значение са тези, които обосновават решения на идентифицирани от автора проблеми или представляват оригинални нови решения на проблеми, идентифицирани и от други автори. От значение е критиката, на която авторът подлага обсъждани в науката проблеми и решения. Приносни моменти съдържа анализът, с който той се солидаризира изцяло или частично с по-ранни научни тези, тъй като обосновава собствени съображения в тяхна подкрепа.

Цялостното впечатление е за широко познаване на особености на нормативния режим и правораздаване в различни наказателноправни области, вкл. на специалните извъннаказателни режими, попълващи бланкетни норми. Излагането на разсъждения, ангажиращи такива авторски умения, представлява самостоятелен научен и методологичен принос, който ориентира в общи и специфични нормативни подходи и процеси на развитие на законодателството.

Резултатите от научното изследване са отразени в четири публикации – една от които е интердисциплинарна – което осигурява необходимата публичност.

4. Препоръки и критични бележки

Въпреки достойнствата му, към труда могат да се отправят някои критични бележки и препоръки, които авторът би могъл да съобрази при бъдещо издаване на книгата.

Практическата полезност на анализа би се подобрила, ако той бъде съсредоточен повече върху фактически и правни усложнения на изпълнение на обсъжданите престъпления, вкл. с оглед начин на изпълнение, сложни множества, съчетания със съучастническа дейност и приготвяне в допълнение към поднесените теоретични рамки, с акцент върху изпълнителски механизми в рамките на дейността на престъпни сдружения. Интересен би бил въпросът как се разпределят ролите на участниците в престъпно сдружение със съответния предмет на дейност, с оглед анализа на структурата на сдружението и извеждане на неговия вид на основата на примери от практиката. В използваната от автора литература се съдържат методологични указания за такъв анализ и авторът би допринесъл съществено за развитието на науката, ако го извърши. Това би повишило и авторовото му участие в развиването на класическите въпроси от предмета на дисертационното изследване.

Основната част от препоръките за законодателни промени са в посока принципно усъвършенстване на уредбата на съответните престъпни състави, независимо от евентуалното им изпълнение по поръчение или в изпълнение на решение на престъпно сдружение. Аргументите са валидни и при еднолично или съучастническо изпълнение. Това не намалява тяхната актуалност, но приносното им значение би се повишило, ако авторът ги развие на фона на криминологичен анализ на фактически обстановки, идентифицирани в съдебната практика, в които предлаганата промяна би подобрила съдебния отговор срещу организираната престъпност. Това би свързало по-ясно предложенията и тяхната обосновка с предмета и целите на дисертационното изследване.

Когато предложението засяга и наказанията, препоръчително е да бъде подкрепено с анализ на съчетаните цели на наказанията от санкцията и промяната в относителната тежест на съответното престъпление спрямо конкуриращи го състави.

Някои от предложенията, засягащи състави, пряко ориентирани по признаци на обективната страна към противодействие на организираната престъпност, е препоръчително да се представят със засилване на авторското присъствие. Авторът е идентифицирал проблеми, които са обсъждани в правната литература, и приносят, който несъмнено има към общите научни позиции, следва да е по-ясно открит.

Предложенията за изменение на НПК следва да се обособят в отделна група, тъй като дисертацията се защитава в областта на материалното право. Резултати, относими към други науки или правни отрасли и така допринасящи нейната интердисциплинарност, следва да бъдат структурно отделени от основните материалноправни приноси. По същия начин следва структурно да се обособят предложения с чисто технически характер, за да бъде по-ясно открит приносният характер на останалите.

Изложението би спечелило от допълнително усилие за прецизиране и опростяване на изказа и подобряване на подредбата. Допуснати са отклонения от терминологията на закона с употреба на заместващи изрази, които натоварват разбираемостта и са относими към други явления – (напр. „участие в ръководство“, вместо „ръководене“, „членуване“, вместо „участие“, дискретно разномислова употреба на „правоотношение“ и „обществени отношения“ и др.). Научни приноси, представени за първи път в заключението, следва да намерят място в основното изложение.

Макар и технически детайл, е препоръчително в списъка с използваната литература да бъдат запазени само онези издания на едно и също произведение, които са най-нови или

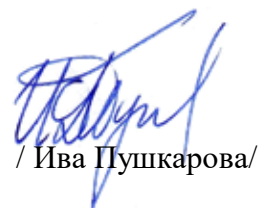
са реално цитирани в дисертацията. В момента той включва всички издания на съответния труд, а в разработваната в дисертацията материя тези издания не се различават съществено.

Тези бележки не накърняват общото положително впечатление и се правят с дълбокото убеждение, че авторът разполага с необходимите високи научни качества и умения да развие изследванията си в предложените насоки при съответен научен интерес.

5. Заключение

Дисертационният труд показва задълбочените теоретични познания и способности за самостоятелно научно изследване на своя автор и съдържа значими и оригинални научни и научно-приложни приноси в областта на наказателното право и правораздаване. Той удовлетворява изискванията на чл. 6 от Закона за развитие на академичния състав в Република България и на чл. 27 от Правилника за неговото приложение. С оглед това уверено давам своята положителна оценка и препоръка към научното жури да гласува за присъждане на образователна и научна степен „доктор” по „Наказателно право“ на Страхил Николов Гошев, редовен докторант по „Наказателно право” към катедра „Публичноправни науки” в Правно-историческия факултет на ЮЗУ „Неофит Рилски”.

18.12.2020 г., София



/ Ива Пушкарлова/